

Ehkäisevän päihdetyön uusi opas kunnille ja hyvinvointialueille

Hvltk 01.11.2022 § 42
624/05.23/2022

Valmistelija

Rehtori Sari Hakulinen, 044 767 6640

Terveysten- ja hyvinvoinnin laitos (THL) on toimittanut uuden oppaan ehkäisevästä päihdetyöstä kuntiin ja hyvinvointialueille (opas on esityslistan oheismateriaalina). Se on tarkoitettu kunnan ehkäisevästä päihdetyöstä vastaavalle toimielimelle, kaikille hallinnonaloille ja kunnan ylimmälle johdolle, ehkäisevästä päihdetyöstä käytännössä vastaaville tahoille sekä hyvinvointialueille.

Hyvinvointilautakunta toimii Pyhtäällä ehkäisevästä päihdetyöstä ja päihdehaittojen ehkäisystä vastaavana toimielimenä. Opas lähetetään tiedoksi myös muille lautakunnille, kunnanhallitukselle ja valtuustolle.

Ehkäisevä päihdetyö kuuluu ehkäisevän päihdetyön järjestämistä koskevan lain mukaan sekä kuntien että hyvinvointialueiden tehtäviin vuoden 2023 alusta alkaen. Se edellyttää tiivistä yhteistyötä kunnan ja hyvinvointialueen välillä, mutta myös valvontaviranomaisten, elinkeinoelämän ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Oppaan tarkoituksena on selkeyttää kuntien ja hyvinvointialueiden roolia, vastuuta ja mahdollisuuksia ehkäisevässä päihdetyössä. Opas tukee erityisesti kuntien ja hyvinvointialueiden ehkäisevää päihdetyötä koordinoivien vastuushenkilöiden, eri ammattilaisten, toimielinten ja niissä toimivien jäsenten sekä monialaisten työryhmien työtä.

Oppaassa on kuvattu kuntien ja hyvinvointialueiden lakisääteiset tehtävät ehkäisevässä päihdetyössä. Niitä ovat:

- Ehkäisevä päihdetyö huomioidaan osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä sekä sitä koskevaa suunnittelua ja seurantaa (ml. vuosittaiset hyvinvointialueen ja kuntien väliset neuvottelut)
- Päihdehaittojen seuranta alueittain ja väestöryhmittäin sekä niitä koskeva tiedotus
- Päihde-, tupakka- ja nikotiini- sekä rahapelihaittoja ja niiden vähentämistä koskeva viestintä yksiköille ja koko väestölle
- Ehkäisevän päihdetyön ja päihdehaittojen ehkäisemisen toiminnan esittäminen ja edistäminen kaikilla hallinnonaloilla
- Toimien sovittaminen yhteen kunnan ja hyvinvointialueen välillä sekä eri toimijoiden (mm. poliisi, alkoholi- ja tupakkalakien noudattamista valvovat viranomaiset, elinkeinoelämä ja ehkäisevään päihdetyöhön osallistuvat yleishyödylliset yhteisöt) kanssa
- Aukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen haittojen vähentämiseksi

(Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä 523/2015, 5 ja 6 §, Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021, 6 ja 7 §)

Kunnan ja hyvinvointialueen tulee nimetä ehkäisevää päihdetyötä vastaava toimielin, jolle kuuluu vastuu suunnitelmallisesta ja pitkäjänteisestä työstä ja sen liittämisestä osaksi kunnan strategista suunnittelua. Oppaan mukaan toimielimen tehtävänä on varmistaa, että ehkäisevän päihdetyön tavoitteista ja toimista, sekä yhdyspintatyötä koskevista toimista sovitaan osana kunnan ja hyvinvointialueen vuotuisia neuvotteluja.

Ehkäisevää päihdetyötä vastaava toimielin vastaa, että yllä mainitut asiat toteutuvat. Se vastaa myös siitä, että kunnassa on nimetty ehkäisevän päihdetyön koordinaatiosta vastaava hyvinvointikoordinaattori.

Päätösehdotus

Hyvinvointilautakunta merkitsee tiedoksi THL:n oppaan ehkäisevää päihdetyötä ja päättää lähettää sen tiedoksi kaikille lautakunnille, kunnanhallitukselle ja valtuustolle.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Merkittiin tiedoksi.